

urządzenie do wznoszenia się w powietrze. Dla upamiętnienia osoby Jana Wnęka, co roku w Morzychnie, gmina Dąbrowa Tarnowska, odbywają się pokazy lotnicze. Dwie drewniane rzeźby z Muzeum Jana Wnęka znajdującego się przy kościele w Odporyszowie – Nawiedzenie św. Elżbiety i Nawiedzenie Najświętszej Marii Panny, prezentowane są na krakowskiej wystawie. Wielką atrakcją turystyczną gminy Radgoszcz jest zalew wodny w miejscowości Radgoszcz-Narożniki. W sezonie letnim można tam korzystać z kąpieliska i plaży.

W Szczucinie znajduje się kościół pod wezwaniem św. Marii Magdaleny. Interesująca jest polichromia świątyni: secesyjne malowidła ściennie wykonane w 1908 r. przez znanego scenografa Karola Frycza. Inną atrakcją turystyczną jest Muzeum Drogownictwa. Na obszarze dwóch hektarów zgromadzono kilkadziesiąt maszyn drogowych. Dokumenty i oznaczenia z tego muzeum wzbogaciły również wystawę w Krakowie. W Szczucinie swoją siedzibę ma Powiatowy Inkubator Przedsiębiorczości i Innowacji, którego zadaniem jest wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w powiecie dąbrowskim.

Powisłe Dąbrowskie jest regionem typowo rolniczym, dominuje tam przemysł rolno-spożywczy oraz przetwórczy. Znane firmy Polonaise, Tracz, Krister prezentują swoje wyroby na wystawie.

Dąbrowa Tarnowska i powiat dąbrowski znane są z co najmniej dwóch imprez. Corocznie od 1999 r. odbywają się Targi Gospodarcze Gmin Powiśla Dąbrowskiego, gdzie pokazywany jest przekrój ofert gospodarczych, inwestycyjnych, turystycznych, agroturystycznych. Dąbrowskie związki z Polonią umacniania Festiwal Polonijny odbywający się również rok rocznie. Pierwszy festiwal odbył się w 1997 r.

Wystawę w Krakowie uatrakcyjniły fotografie Jana Zycha, pokazujące najpiękniejsze miejsca Powiśla Dąbrowskiego.

Uzupełnienie wystawy stanowi bibliografia *Dąbrowa Tarnowska. Miasto i powiat* autorstwa Haliny Fleszar z Działu Informacyjno-Bibliograficznego WBP.

Wystawę można było oglądać od 5 października 2004 r. do 15 lutego 2005 r.

Joanna Latała

„KRAJOBRAZY KARPAT”

W dniach 7–9 października 2004 roku odbyło się VI Seminarium Krajobrazowe, zatytułowane Krajobrazy Karpat. Obrady toczyły się w Centrum Konferencyjnym Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, natomiast w czasie sesji terenowej poznawano Beskidy Śląski i Żywiecki.

Krajobraz Karpat w swej treści, formie, strukturze i funkcji odzwierciedla długotrwały proces zagospodarowywania przestrzeni przez człowieka. Krajobraz jako podstawowy obiekt obserwacji, badań i interpretacji przyrodników skłania do coraz bardziej dogłębnych studiów. Dotyczy to zarówno aspektu strukturalno-funkcjonalnego i interakcyjnego, jak również historyczno-genetycznego oraz fizjonomicznego. Wychodząc z XIX-wiecznej, ale nadal bardzo aktualnej koncepcji francuskich regionalistów, mieszkańcy każdego regionu wytwarzają swoisty „genre de vie”, któremu odpowiada

oryginalny krajobraz kulturowy. Rozwijając te poglądy, każdemu z wielkich regionów tego świata i typowym dla nich kulturom odpowiada specyficzny krajobraz. Krajobraz zatem może być traktowany nie tylko analitycznie – np. od strony przyrodniczej, społecznej, fizjonomicznej, czy zniszczeń antropogenicznych, ale łącznie – jako krajobraz kulturowy. Zwracamy szczególną uwagę na wpływ działalności człowieka na fizjonomię środowiska przez takie czynniki jak: architektura, kultura ludowa, dominująca religia, a nawet cechy charakterologiczne mieszkających narodowości. Przestrzeń geograficzna analizowana jest w świetle procesów historycznych, przemian polityczno-administracyjnych, jak też prawnowłasnościowych. Głęboka analiza historyczna daje dopiero podstawy do prognozowania dróg rozwoju poszczególnych regionów w przyszłości.

Biorąc pod uwagę nie zawsze korzystne przyspieszenia w przemianach krajobrazów Polski, jakie w ostatnich latach zachodzą, w kręgu geografów podejmowane są próby badania tych zjawisk. Warto na wstępie opisać w krótkim zarysie organizacyjną stronę naszych działań.

7 czerwca 2000 roku na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu zorganizowano seminarium zatytułowane „Współczesne kierunki i metody badań krajobrazu”. Spotkanie miało charakter kameralny – wzięło w nim udział 30 osób. Celem seminarium było rozpoznanie zainteresowania geografów ideą całościowej interpretacji krajobrazu. Już wtedy zrodziła się myśl o potrzebie prowadzenia szerszej wymiany poglądów z przedstawicielami innych dyscyplin. Wówczas pojawił się pomysł założenia Komisji Krajobrazu Kulturowego przy Polskim Towarzystwie Geograficznym.

Drugie spotkanie 19 czerwca 2001 roku skupiło nas nad problematyką jedności i wielości znaczeń krajobrazu. Temat seminarium skłonił do udziału w nim także architektów krajobrazu, etnologów, biologów, a nawet jednego filozofa przyrody. W długiej dyskusji, która przeciągnęła się do późnego wieczora, wyznaczaliśmy ogólny schemat naszych wspólnych naukowych działań. Refleksje z tego spotkania zostały opublikowane w postaci artykułów w zwartej monografii pt. „Krajobraz kulturowy – idee – problemy – wyzwania”.

Ostateczne powołanie Komisji Krajobrazu Kulturowego nastąpiło w Warszawie Uchwałą Zarządu Głównego PTG Nr 8 z dnia 19 marca 2002 roku. Działająca od tej pory Komisja pełni rolę ogólnopolskiego forum wymiany wyników badań, poglądów, opinii i wniosków, dotyczących kształtowania krajobrazu kulturowego w ujęciu regionalnym i kompleksowym. Ponadto zadaniem Komisji jest inicjowanie i prowadzenie interdyscyplinarnych prac badawczych nad krajobrazem kulturowym, systematyczne organizowanie tematycznych konferencji naukowych, poświęconych problemom kształtowania i ochrony krajobrazów, wzajemna inspiracja, wymiana w zakresie terminologii, metod i kierunków badań oraz oddziaływanie opiniotwórcze, edukacyjne, promocyjne i upowszechniające.

Począwszy od 2002 roku, działając oficjalnie w ramach struktur PTG jako ogólnopolska komisja problemowa, wydajemy seryjną publikację pod nazwą „Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG”. W 2004 roku ukazał się już trzeci tom.

Trzecie seminarium, zorganizowane pod patronatem Komisji, odbyło się w dniach 26–27 września 2002 roku i poświęcone było *problemom kształtowania krajobrazu kulturowego Górnego Śląska na tle doświadczeń z innych regionów Polski i Europy*.

Wygłoszono ponad 30 referatów, zaprezentowano 26 posterów. W sesji terenowej uczestnicy poznali specyfikę problemów zmian krajobrazowych na Wyżynie Śląskiej, z uznaniem odnosząc się do dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Górnego Śląska.

Czwarte seminarium – w dniach 23–24 października 2003 roku – miało tytuł „Woda w krajobrazie”. Wzorem poprzednich lat odbyło się na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu. Konferencja zgromadziła 70 uczestników z kilku ośrodków naukowych w Polsce. Wygłoszono 23 referaty, zaprezentowano 17 posterów, a w sesji terenowej uczestnicy przejechali „szlakiem wody w krajobrazie” przez Wyżyny Częstochowską i Śląską. Oprócz elementów hydrologicznych, mocno przeobrażonych w wyniku działalności przemysłowej, „śląskiego pojezierza antropogenicznego”, zbiorników i cieków uregulowanych, była okazja poznać unikatowe i chronione wywierzyska oraz ekosystemy podmokłe o charakterze krajobrazów naturalnych.

Piąte seminarium – pod hasłem „Przestrzeń i kultura” – odbyło się dniach 5–6 czerwca 2004 roku w Cieszynie. Zorganizowane zostało wspólnie przez Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji cieszyńskiej Filii Uniwersytetu Śląskiego oraz przez Komisję PTG. Motywem przewodnim konferencji była rocznica pięćdziesięciolecia Polskiego Atlasu Etnograficznego. W seminarium obok etnologów uczestniczyli geografowie, socjologzy i historycy z Polski, Czech i Słowacji. Spotkanie miało charakter dyskusji panelowej, która toczyła się z wielkim ożywieniem. Drugiego dnia uczestnicy seminarium prowadzili badania ankietowe na terenie wsi Korbielów i Istebna, których celem było uchwycenie zmian kultury materialnej i duchowej, jakie zaszły w przeciągu pięćdziesięciolecia wśród mieszkańców tych uznanych za bardzo tradycyjne miejscowości na terenie Beskidów Żywieckiego i Śląskiego.

Szóste seminarium poświęciliśmy problematyce krajobrazów Karpat. Konferencja miała na celu wykazanie wielowątkowości i złożoności wpływu kultury i gospodarki człowieka na przyrodę i krajobraz tego pasma górskiego.

W seminarium uczestniczyli geografowie, architekci i etnologzy zrzeszeni w Komisji Krajobrazu Kulturowego Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz osoby sympatyzujące z ideą interdyscyplinarnych studiów nad krajobrazem. Uczestnicy seminarium spotkali się w Cieszynie i na obszarze gościnnych ziem cieszyńskiej i żywieckiej. Rozległość zgłaszanej tematyki skłoniła organizatorów do rozszerzenia seminarium na trzy dni. Tradycyjnie już odbywało się ono w podziale na część studialną i terenową. Do centrum konferencyjnego w Cieszynie zjechali geografowie z uniwersytetów Jagiellońskiego, Śląskiego i Warszawskiego oraz goście z Uniwersytetu w Czerniowcach, a także z Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i Krakowie.

Architekci krajobrazu przyjechali zarówno z politechnik Śląskiej i Krakowskiej, jak i z akademii rolniczych z Wrocławia i Krakowa, etnologzy zaś – z rodzimego Cieszyna. Wyjątkowo szerokie grono uczestników reprezentowało wszystkie szczeble administracji samorządowej. Zaszczycili nas swą obecnością m.in. senator RP Władysław Bułka, pracownicy Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach, Urzędu Powiatowego i Urzędu Miejskiego w Cieszynie, a nawet wójt gminy Golezów i sołtys wsi Kisielów. Obecni byli też dyrektor Zespołów Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego i jego pracownicy oraz dyrektor Śląskiego Związku Gmin i Powiatów.

Pierwszego dnia, tj. w czwartek, 7 października seminarium otworzyli gospodarze – JM Rektor Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie prof. dr hab. Halina Rusek oraz dziekan Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji UŚ prof. dr hab. Zygmunt Kłodnicki. Po wprowadzającym w tematykę seminarium głosie prof. dr. hab. Marii Z. Pulinowej uczestnicy wysłuchali wystąpienia senatora RP Władysława Bułki, który mówił o regionie i regionalizmie w odniesieniu do ziemi żywieckiej*. W pierwszej części konferencji uczestnicy wysłuchali 10 referatów. Bardzo ciekawie przedstawiała się sesja posterowa, której znaczącą częścią była także wystawa fotograficzna „Krajobrazy Karpat” autorstwa Marka Angiela. Jak zwykle ważnym elementem była ponaddwugodzinna dyskusja, prowadzona przez prof. dr. hab. Krystynę Pawłowską, która przeciągnęła się i była kontynuowana podczas wieczornego spaceru po Cieszynie. Przewodnikiem po zabytkach kultury i walorach przyrodniczych miasta był naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska UM w Cieszynie – mgr Aleksander Dorda.

Następnego dnia rano rozpoczęła się pierwsza sesja terenowa; uczestnicy zapoznawali się ze złożoną problematyką krajobrazowych następstw wydobywania surowców skalnych w Karpatach oraz poznali ekologiczne i fizjonomiczne skutki ich eksploatacji na przykładzie zespołów kamieniołomów na Jasieniowej Górze w gminie Goleszów. Trasę tę prowadzili mgr Aleksander Dorda, prof. dr hab. Andrzej Łajczak i dr inż. Elżbieta Sokulska-Pietrzyk. W tej części sesji ożywienie wzbudzały jedno z najstarszych wychodni fliszu karpackiego, procesy naturalnej sukcesji roślin i kwestie ochrony krajobrazów poeksploatacyjnych. Na szczycie wzniesienia, przy doskonałym widoku na Ustroń i Cisownicę, dyskutowaliśmy kwestie gospodarki przestrzennej i zmian użytkowania terenu na Podbeskidziu.

Kolejnym punktem sesji była wizyta we wsi Kisielów, która została wybrana do wdrożenia programu odnowy wsi śląskiej. W remizie strażackiej, gdzie urządzono wystawę projektów, zorganizowano sympatyczne spotkanie. Czekali tam na nas gospodarze – wójt gminy Goleszów, sołtys Kisielowa, miejscowi radni i liderzy. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele całej wiejskiej społeczności. Byli to ludzie w bardzo różnym wieku, którym drogie są kwestie krajobrazu najbliższej przestrzeni i ochrona ich tożsamości. Tu odbyła się kolejna sesja o charakterze studialnym. Najpierw głos zabrał dr Ferdynand Morski, dyrektor Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Katowicach, który przedstawił całościowo ideę Programu Odnowy Wsi; następnie w szczegóły projektu wprowadził nas dr Zbigniew Kuriata z Akademii Rolniczej we Wrocławiu, który, wspomagany przez swych studentów, dokonał także prezentacji wyników wakacyjnych prac nad „odrestaurowaniem” wizerunku podbeskidzkiej wsi Kisielów. Uczestnicy zapoznali się z wynikami prac młodych architektów krajobrazu, które zostały zebrane w formie profesjonalnych projektów i zademonstrowane na wystawie, oraz obejrzeni prezentację kilkunastu fotogramów pod hasłem „Kisielów oknem na Beskidy”. Spotkanie ubarwiły występy młodzieży w regionalnych strojach cieszyńskich oraz poczęstunek przygotowany przez miejscową społeczność. Po krótkim zwiedzaniu wsi i zbiorowym zdjęciu ruszyliśmy dalej. Celem były Istebna i Konia-

* Warto zauważyć, iż senator Bułka w swym wystąpieniu dostrzegł i omówił publikacje „Małopolski”, dotyczące dokonań żywieckich regionalistów. Dziękujemy (przyp. red.)

ków. W trakcie przejazdu krajobrazu Beskidu Śląskiego komentował p. Bronisław Nowak z Wydziału Obszarów Wiejskich Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego (filia w Bielsku-Białej). Po krótkiej wizycie w Kawulokowej Izbie zjechaliśmy w dolinę Soły, docierając przez Miłowkę do Rajczy. Tam oczekiwali nas prof. dr hab. Andrzej Czylok i dr Zbigniew Caputa, którzy od tego momentu stali się naszymi przewodnikami na Suchą Górę w Beskidzie Żywieckim. W trakcie ponadgodzinnego podejścia do położonych na wys. 700 m n.p.m. przysiółków Dziaski i Graberki dr Z. Caputa omawiał rzeźbę doliny Soły i zmiany użytkowania terenu. Szczególną uwagę zwrócił na kwestie klimatyczne tej części Karpat i ich wpływie na rozwój osadnictwa. Po dotarciu do przysiółków mogliśmy naocznie przekonać się, w jaki sposób rzeźba terenu, warunki topoklimatyczne i struktura zalesienia sprzyjały zakładaniu tych niewielkich osad. Na miejscu poznaliśmy typowe cechy architektury domów góralskich, które tu, jeszcze w pełnym stylu zachowały się do dzisiaj. Wykład dr. Caputy ubarwiły pokazy góralskiego rzemiosła: strugania sędziołów, drewnianych rynien, mszenia szczelin wiórowymi powrozami pomiędzy balami w góralskich chatach.

Następnie pod kierunkiem prof. A. Czyloka udaliśmy się na beskidzkie hale zwane cerlami. Po drodze mieliśmy okazje poznać formy życia i gospodarowania o cechach obecnie w Karpatach już archaicznych, jak karczowanie i wypalanie lasu pod uprawę (przysiółek Mackowa). Prof. Czylok omawiał elementy krajobrazu pasterskiego (odlesione hale, użytkowane nadal szałas) i zmiany wywołane odstąpieniem od gospodarki pasterskiej. Uczestnicy zapoznali się z widocznymi do dziś śladami ekstensywnej gospodarki pasterskiej ludów wołoskich i intensywnego użytkowania terenu przez Habsburgów. W punkcie widokowym nad przysiółkiem Graberki omawialiśmy przemiany w zaludnieniu gór, czyniliśmy obserwacje na temat współczesnego stanu roślinności i zmian w użytkowaniu terenu. W drodze do kolejnego punktu widokowego Cerla zwróciliśmy uwagę na krajobrazowe następstwa zaniechania użytkowania tego obszaru, poznaliśmy problematykę zamierania drzewostanów świerkowych i kierunki przebudowy składu gatunkowego lasów w Karpatach. W atmosferze ożywionej dyskusji nad zmianami krajobrazu kulturowego Karpat zeszliśmy do przysiółka Dziaski, gdzie czekało na nas przygotowane przez studentów ognisko. Już przy ognisku wysłuchaliśmy naukowej gawędy prof. dr hab. B. Falińskiej – etnolingwistki z Uniwersytetu Warszawskiego – która była poświęcona gwarze Karpat i przybliżyła krajobraz tego pasma górskiego w świetle badań Polskiego Atlasu Lingwistycznego. Studenci z Koła Naukowego „Quest”, działającego przy WNoZ UŚ w Sosnowcu, relacjonowali wyniki swoich prac badawczych w przysiółkach Beskidu Żywieckiego. W wieczornej atmosferze rozdziły się plany następnego, przyszłorocznego seminarium.

Po noclegu w góralskich chatach podążaliśmy w dół doliny Soły. Po krótkiej wizycie w regionalnej „Starej Chałupie” w Miłowce pojechaliśmy do Węgierskiej Górki. Tam mgr Agnieszka Kruczyńska wtajemniczyła nas w problematykę energetycznego wykorzystywania wód Soły. Poznaliśmy historię zakładu spławaczkowego i huty żelaza w Węgierskiej Górcie. Był także czas na dyskusję nad zmianami krajobrazu Karpat wskutek intensywnego odlesienia w XIX wieku. Obejrzelśmy zachowane w formie reliktovej urządzenia wodne (np. jaśle spławne, sztuczne kanały i jazy piętzące wodę) oraz boczne kanały spławne. Naszą wiedzę uzupełniła analiza archiwalnych map i planów gospodarczych. Znad Soły pojechaliśmy do Żywca. W siedzibie Towarzystwa Miłośników

Ziemi Żywieckiej odbyła się kolejna sesja studialna. Pani mgr Zofia Rączka z zarządu Towarzystwa wprowadziła nas w historię miasta, a następnie prof. dr hab. Ryszard Kostuch z Akademii Rolniczej w Krakowie wygłosił ilustrowany wykład na temat krajobrazów hal i polan Beskidów, akcentując mocno aspekt wizualny i estetyczny, wynikający z bioróżnorodności tych terenów i uwypuklił ich walor turystyczny. Następnie prof. dr hab. Krystyna Pawłowska przedstawiła założenia krajobrazu parkowo-pałacowego w Żywcu; wkrótce potem udaliśmy się do zespołu historycznego Habsburgów, podziwiając zamek, pałac i park w pełni jesiennych kolorów.

Popołudniową część dnia wypełniła nam wizyta w siedzibie biura Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Żywcu. Dyrektor Marek Broda wprowadził nas w tematykę zasad ochrony krajobrazu w parkach Beskidów Śląskiego, Małego i Żywieckiego. Następnie wysłuchaliśmy referatów mgr Roksany Krause, poświęconego zbiorowiskom roślinnym w Karpatach i Anny Futomy, w którym poruszone zostały kwestie zmian w krajobrazie, wywołanych inwestycjami wznoszonymi na terenach parków krajobrazowych.

Nasze seminarium, już w godzinach wieczornych, zakończyła wizyta w prywatnej izbie regionalnej senatora RP Władysława Bułki w Lipowej. Było to prawdziwe podsumowanie naszej konferencji. W drodze do Bielska-Białej wysłuchaliśmy prof. dr. hab. Marii Pulinowej, która opowiedziała nam o wynikających z rozwoju tkactwa zmianach w krajobrazie Bielska-Białej.

Tak dobiegło końca nasze trzydniowe seminarium.

Podsumowując tegoroczną konferencję, należy stwierdzić, że osiągnęliśmy wszystkie stawiane sobie cele. Seminarium służyło wymianie doświadczeń i metod badawczych w zakresie studiów regionalnych i krajobrazowych oraz próbie spojrzenia na Karpaty jako region o „krajobrazach bez granic”. Spotkanie różnych środowisk naukowych stało się zaczynem do podejmowania wspólnych prac badawczych, aplikacyjnych i wdrożeniowych oraz edukacyjnych i promocyjnych w tym zakresie.

Dużym walorem seminarium była dwudniowa sesja terenowa przeplatana wykładami toczonymi w zaprzyjaźnionych instytucjach, które łaskawie wyraziły wolę i przejęły na siebie ciężar współorganizacji.

W tym miejscu chciałam serdecznie podziękować wszystkim osobom i instytucjom za bardzo dużą pomoc organizacyjną i zrozumienie dla naszej idei patrzenia na krajobraz. Dziękuję profesorom i kolegom z Wydziału Nauk o Ziemi: prof. Marii Z. Pulinowej i prof. Andrzejowi Czyłokowi oraz dr. Zbigniewowi Capucie i dr. Grzegorzowi Jankowskiemu, którzy wspierali mnie w czynnościach organizacyjnych. Dziękuję władzom Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, tj. JM Rektorowi – prof. Halinie Rusek oraz dziekanowi WEiNoE – prof. Zygmuntowi Kłodnickiemu, za życzliwą gościnę w pięknym Cieszynie.

Dziękuję senatorowi RP Władysławowi Bułce za bezinteresowne włączenie się w organizację konferencji i udział w niej. Podobne słowa podziękowań kieruję do Dyrekcji Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Dyrekcji Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Żywieckiej za okazaną pomoc i życzliwość. Szczególnie ciepło chciałam podziękować dr. Zbigniewowi Kuriacie za organizację sesji w Kisielowie oraz p. Aleksandrowi Dordzie z Urzędu Miasta w Cieszynie za przeznaczone na cele konferencji materiały promocyjno-informacyjne oraz przewo-

dniczenie naszym dwóm sesjom plenerowym. Bardzo serdecznie dziękuję wójtowi gminy Goleszów i sołtysowi Kisielowa oraz całej społeczności tej wsi za przygotowanie oprawy sesji, które było miłą niespodzianką. Bardzo dziękuję studentom z Koła Naukowego „Quest” za inicjatywę współpracy i dużą pomoc organizacyjną.

Osobne i szczególne podziękowania kieruję do Zarządu Głównego PTG i Komitetu Badań Naukowych, które to instytucje, przydzielając nam środki finansowe na organizację konferencji, zarówno umożliwiły zapewnienie jej bardzo urozmaiconego programu, jak i wydanie drukiem materiałów konferencyjnych.

Zapraszając wszystkich do współpracy w ramach Komisji, pragnę wspomnieć, że następne, siódme seminarium, które odbędzie się w październiku 2005 roku w Warszawie, poświęcone będzie przemianom krajobrazu w strefie wielkomięskiej i podmiejskiej. Przedstawiając prace naszej Komisji, należy nadmienić, że ożywione dyskusje z naszymi kolegami z Czerniowiec zaowocowały także bardziej dalekosiężnymi planami zorganizowania w 2006 roku konferencji na terenie Podola i Czarnohory.

Urszula Myga-Piątek

Od Redakcji:

Powyższą informację – za zgodą Autorki – przedrukowaliśmy z Materiałów Konferencyjnych „Krajobrazy Karpat” (Sosnowiec 2004).

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZWIERZYŃCA

Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierzyńca powstało przed ponad pięcioma laty jako inicjatywa obywatelska, wyrosła z troski o harmonijny rozwój historycznego Zwierzyńca i zachowanie jego oryginalnego charakteru. Podstawowy zapis w Statucie Stowarzyszenia wskazuje na potrzebę ochrony najcenniejszych wartości kulturowych i historycznych rejonu, ze szczególnym uwzględnieniem krajobrazu. Idea stworzenia Stowarzyszenia narodziła się w gronie osób nie obojętnych wobec rażących błędów dotychczas podejmowanych decyzji budowlanych, naruszających lokalne warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy, będących także wynikiem wielkich niedociągnięć obowiązującego do końca 2003 r. planu ogólnego oraz presji kapitału poszukującego ujścia na atrakcyjnych miejscach. Wszyscy powinni mieć świadomość (zarówno władze jak i mieszkańcy), że wyjątkowa wartość Zwierzyńca, jednego z najpiękniejszych krajobrazowo i najcenniejszych historycznie fragmentów Krakowa między Błoniami a stokami wzgórza bł. Bronisławy, bierze się przede wszystkim z tego, co należy chronić, a nie co jest na sprzedaż. Krajobraz wzgórz jurajskich, dolin Wisły i Rudawy, a także formowany przez wieki podmiejski rodzaj niskiej zabudowy otoczonej zielenią, powinny być uszanowane we wszystkich projektach i uwzględnione przy wprowadzaniu jakichkolwiek zmian.

Zebranie założycielskie, które zapoczątkowało istnienie Stowarzyszenia Przyjaciół Zwierzyńca, miało miejsce 31 stycznia 1999 r.; rejestracja w sądzie nastąpiła z dniem 11 maja 1999 r.

Pierwszym krokiem Stowarzyszenia było wystosowanie do Pana Prezydenta Miasta Krakowa listu otwartego, zawierającego listę zagrożeń ze strony kapitału budowl-